GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SE PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 5. *Marţĭ Mercurĭ, 8 (20) Ianuariu.* 1886.

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei“.

Cu I Ianuariu 1886 st. v., se începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toţĭ onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Preţulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ 6 „
„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ şése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ bine-voiască a-şĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea ḑiarului.

Domnii ce se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi maĭ repede prin **mandate postale**.

Abonaţilorŭ de pân'acum li se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ făşiei sub care au primitŭ ḑiarulŭ.

Administraţiunea.

Incapacitate orĭ rea credinţă?

I.

Braşovŭ, 7 Ianuariu 1886.

„Tribuna“ din Sibiiu ne spune, că nicidecum nu vrea sĕ stea de vorbă cu „Gazeta Transilvaniei.“

„Tribuna“, care de unŭ anŭ şi noĕ lunĭ, de când a eşitŭ din găócea cu „angageamentele,“ stă de vorbă ḑilnicŭ cu adversarii némului romănescŭ, mereu „căutândŭ prietenia lorŭ“, nu găsesce a fi lucru „priinciosŭ“ şi „neapĕrat“ sĕ se înţelégă cu „fraţii sĕi Românĭ.“

„Tribuna“, care face încercările cele mai desperate pentru ca prin totŭ felulŭ de insinuărĭ „ordinare“ îndreptate în contra naţiunei române, a junimei şi a bărbaţilorŭ ei fruntaşi, sĕ-şi pregătéscă „situaţiunea priinciósă“, când „prin bună învoială“ va ajunge la „resolvarea conflictului“ între ea şi între „Nemzet“ şi „Pester Lloyd“, cu „preţulŭ cuvenitŭ,“ — nu vrea sĕ scie de o învoială cu „colegii ei românĭ din Braşovŭ.“

Nu este stranią acésta purtare din partea unui ḑiarŭ, care pretinde, că luptă pentru „interesele generale românescĭ“?

Dér sĕ cercetămŭ casulŭ mai cu de-amĕruntulŭ, obiectivŭ şi făr' de patimă, aşa cum s'a petrecutŭ în adevĕrŭ, sĕ-lŭ cercetămŭ cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, cu câtŭ numeroşilorŭ noştri noi abonaţĭ, carĭ n'au avutŭ ḑiarulŭ nostru anulŭ trecutŭ, nu le este cunoscutŭ.

„Tribuna“ din Sibiiu când a păşitŭ pentru prima óră înaintea publicului românŭ a declarat, că vrea sĕ mérgă în solidaritate cu noi pe basa programei stabilite în conferenţa alegĕtorilorŭ românĭ la 1881. Intre fundatorii acestui ḑiarŭ se aflau câţĭva, cu carĭ luptasemŭ împreună şi carĭ ni-au susţinutŭ până atuncĭ şi de aceea amŭ salutatŭ apariţiunea „Tribunei“ cu căldură, dorindu-i deplinŭ succesŭ şi, deşi nu eramŭ convinşĭ despre necesitatea întemeiării unui alŭ doilea ḑiarŭ cotidiánŭ la noi, ne-amŭ ḑisŭ împreună cu unulŭ din fundatorii lui: unde'sŭ doi puterea cresce.

Cu tóte aceste amŭ trebuitŭ sĕ ne impunemŭ multă reservă faţă cu noulŭ ḑiarŭ, a trebuitŭ sĕ ne punemŭ în posiţiune de aşteptare din causă, că conducerea lui politică a fostŭ încredinţată unui omŭ „politesce compromisŭ“, nu înaintea adversarilorŭ, ci politicesce compromisŭ înaintea Românilorŭ şi mai vĕrtosŭ a Românilorŭ ardelenĭ din pricina cărţii, ce a scris'o la 1881 pentru plată, alăturĭ cu Hunvalfy, despre Românii din monarchiă, care cuprinde paginĭ întregĭ, ce servescŭ numai spre batjocurirea némului nostru şi spre compromiterea causei române ardelenescĭ înaintea străinătăţii*) Amŭ trebuitŭ sĕ ne impunemŭ reservă şi din causă, că programa, cu care a debutatŭ „Tribuna“ cuprindea nnele puncte fórte dubióse şi întunecóse, carĭ erau de natură a rĕsturna celelalte afirmaţiunĭ ale ei. Amŭ tăcutŭ şi amŭ aşteptatŭ sĕ vedemŭ ce atitudine va lua în adevĕrŭ acéstă fóiă. Şi eată că abia trecură câteva sĕptĕmânĭ dela apariţiunea „Tribunei“ şi o şi vedemŭ pledândŭ pentru modificarea programei dela 1881, şi cerêndŭ — într'unŭ şirŭ de articulĭ scrişĭ cu multă nepricepere a situaţiunei politice şi cu ignorarea faptelorŭ petrecute — sĕ recunóscemŭ îndreptăţirea sistemului de guvernare actualŭ.

Conferenţa dela 1884, se 'nţelege, n'a vrutŭ sĕ scie de propunerile „Tribunei“ şi a proclamatŭ din nou solidaritatea în lupta de apĕrare naţională. Demonstraţiunile Clujienilorŭ şi ale pressei maghiare contra Românilorŭ erau în toiulŭ lorŭ. Momentulŭ acesta l'a aflatŭ „Tribuna“ de oportunŭ spre a începe realisarea „angagiamentului“ ei pentru salvarea „bunei reputaţiunĭ a poporului românŭ“ susţiindŭ din rĕsputerĭ, prin insinuărĭ de totŭ felulŭ la adresa Românilorŭ emigraţĭ şi a naţiunei române, agitaţiunea foilorŭ maghiare pornită din incidentulŭ hotărîrei, ce au luat'o aceştĭ emigraţĭ d'a serba centenarulŭ lui Horia. Deodată găsesce „Tribuna“ că „se agitéză între Românii de aicĭ şi din România în contra Ungariei şi a naţiunei maghiare“ („Tribuna“ nr. 76 din 1884) şi că sunt în Ardealŭ „esistenţe catiliniare române ofensive“, carĭ ameninţă ordinea legală, pe când „esistenţele catilinare maghiare“, „nobilii scăpătaţĭ şi necăpătuiţĭ“ sunt „inofensivĭ“ sunt nisce „elemente de ordine“. („Tribuna“ nr. 104 din 1884).

Intr'aceea, din când în când. „Tribuna“ se lăuda înaintea publicului, că ea luptă pentru aceleaşĭ principii ca şi noi şi că vrea sĕ fiă solidară cu noi. Noi vedeamŭ intenţiunea şi ne întristamŭ, dér gândeamŭ în gândulŭ nostru: décă amŭ tăcutŭ până acum, sĕ mai tăcemŭ câtva timpŭ, căcĭ póte fundatorii „Tribunei“ pe carĭ nu-i cunosceamŭ nicidecum ca ómenĭ de rea credinţă, vorŭ vedé ei înşişĭ prăpastia spre care îi duce acela, căruia i-au încredinţatŭ conducerea foii şi vorŭ striga: până aicĭ şi mai departe nu!

Ne-amŭ înşelatŭ în presupunerea nóstră, căcĭ directorulŭ „Tribunei“ ne spune, că „Tribuna“ nu mai este a celorŭ ce au întemeiat'o, şi că elŭ are împuternicirea de a-o conduce după cea mai bună convingere a lui. („Tribuna“ nr. 297 din 1885.) Pe lângă acésta acţionarii acestui ḑiarŭ potŭ fi orĭ şi cum mai multŭ séu mai puţinŭ preocupaţĭ în judecata lorŭ asupra atitudinei „Tribunei.“

Mai multŭ acestei împrejurărĭ trebue sĕ ascriemŭ, că după ce reserva nóstră, ce ni-amŭ impus'o din lealitate cătră causa nóstră comună naţională, a trebuitŭ sĕ înceteze în primăvéra anului trecutŭ, fiindŭ noi atacaţĭ cu însinuările cele mai perfide din partea „Tribunei“ şi după ce amŭ demascatŭ atitudinea periculósă a acestei foi, ea totuşĭ nu şi-a schimbat'o, ci după o pausă de câteva lunĭ, a începutŭ din nou cu insinuările şi denunţările.

La seducerea opiniunei publice în privinţa atitudinei „Tribunei,“ nu puţinŭ a contribuitŭ şi procesulŭ, ce i s'a intentatŭ tocmai într'unŭ timpŭ, când ea prin însinuările ei făcea cele mai bune servicii adversarilorŭ noştri. Resultatulŭ acestui procesŭ e cunoscutŭ: mutarea juriului la Clujiu.

După acestŭ procesŭ, care precum o scîmŭ s'a terminatŭ c'unŭ verdictŭ achitătorŭ, „Tribuna“ a creḑutŭ de oportunŭ a „pune la cale“ o manifestaţiune în favorulŭ ei, folosindu-se de numele decanului publicistei nóstre, a căruia achitare voiau sĕ-o serbătoréscă împreună cu a redactorilorŭ „Tribunei“ printr'unŭ banchetŭ, o manifestaţiă, care, deşi a eşitŭ cea mai mare parte din inimă curată, era de natură a compromite causa independenţii juriului şi a juraţilorŭ şi a veni astfelŭ în ajutorulŭ duşmanilorŭ libertăţii nóstre de pressă.

Au urmatŭ apoi insinuările perfide îndreptate în contra „Gazetei“, ce le-amŭ amintitŭ mai susŭ, şi după o pausă de câteva lunĭ veni la rêndŭ debutulŭ capitalŭ alŭ „Tribunei“ în afacerea proclamaţiei.

„Tribuna“ a sprijinitŭ bĕrbătesce lucrarea de defăimare a duşmanilorŭ némului nostru ş-cu adéncă durere amŭ trebuitŭ sĕ privimŭ la nechibsuita şi perversa ei atitudine, dér trebuia sĕ ne impunemŭ tăcere, căcĭ arestările şi procesele pentru proclamaţiă erau în toiulŭ lorŭ.

Cu atâtŭ mai multŭ însĕ a strigatŭ „Tribuna“ care pretinde că are chiămarea a apĕra buna nóstră reputaţiă. Debutarea ei nenorocită şi-a ajunsŭ culmea imediatŭ după petrecerea prinţului moştenitorŭ în Ardélŭ la vênătóre. Intr'unŭ momentŭ când se scia cu câtă rĕcélă s'a purtatŭ Inălţimea Sa în rêndulŭ acesta faţă cu ţĕranii noştri şi câtŭ de mâhnitŭ era badea Nichita din causa acésta, şi când se mai scia că 14 Românĭ au fostŭ arestaţĭ din causa proclamaţiei, „Tribuna“ aruncă următórea miserabilă insinuare în faţa ţĕranului nostru:

»Noi scimŭ prea bine, că proclamaţiunea „irredentistă“ a fostŭ aruncată în lume de nisce ómenĭ lipsiţĭ de tótă importanţa, că cercurile politice române n'o aprobă şi că guvernulŭ României a fostŭ într'unŭ modŭ fórte neplăcutŭ atinsŭ de ea; sătĕnulŭ românŭ nu ne crede, când i le spunemŭ aceste. Elŭ scie, că proclamaţiunea a venitŭ din Ţară, vede că »Ungurii“ s'au spăriatŭ rĕu de ea şi de luni de ḑile discută mereu asupra întrebării, *când vorŭ sosi armele din Ţéră*, ca sĕ ne batemŭ cu „Ungurii.“ (»Tribuna« Nr. 244 din 1885.)

După terminarea proceselorŭ pentru „proclamaţiă“ ne amŭ ridicatŭ vocea şi amŭ admoniatŭ seriosŭ pe colegii dela „Tribuna“ sĕ înceteze de-a mai da adversarilorŭ noştri arme în mână spre a-şĭ justifica prigonirile contra Românilorŭ.

La acèsta ne rĕspunde directorulŭ „Tribunei, d. Ioanŭ Slavicĭ, cu cele mai murdare insinuărĭ susţiindŭ că interesele comune arŭ cere ca sĕ nu ne rĕspundă.

Vomŭ cerceta.

*) Die Rumänen in Ungarn, Siebenbürgen und der Bukowina von Ioanŭ Slavicĭ. Wien und Teschen. Verlag von Karl Prohaska. 1881.

Desbaterile asupra bugetului Ungariei

In şedinţa dela 15 Ianuariu a camerei deputaţilorŭ din Pesta celŭ dintêiu vorbì asupra bugetului.

Enyedi, care critică politica financiară a guvernului. Sub ministeriele din partida deachistă, ḑise elŭ, deficitulŭ anualŭ era în sumă mijlociă de 12.6 milióne. Sub regimulŭ Tisza a ajunsŭ deficitulŭ cifra mijlociă de 42.5 milióne. Regimulŭ Tisza a comisŭ în mĕsură patenţată erorile predecesorilorŭ sĕi. Sub elŭ s'au urcatŭ cheltuelile ordinare cu 103 milióne, veniturile ordinare cu 117 milióne. Ar crede cineva, că situaţiunea s'a îmbunătăţitŭ cu 14 milióne, dér nu e aşa, din contră bilanţulŭ s'a deterioratŭ cu 25½ milióne. Cabinetulŭ Tisza, când a luatŭ în mâna sa afacerile, a găsitŭ o datoriă a statului de 317 milióne; *sub regimulŭ Tisza acéstă sarcină s'a urcatŭ la 1.490,000.000 fl.* Décă în timpurĭ ordinare se contracteză mereu datorii, ce va face guvernulŭ în timpŭ de rĕsboiu? O espediţiune întreprinsă fără banĭ e dinainte perdută. Cum se va plăti eventualŭ despăgubirea de rĕsboiu, cum va scăpa de eventualitatea, că se ocupă eventualŭ o ţéră ca garanţă? Oratorulŭ vorbesce de crisa economică, în urma căreia

economia sufere o perdere de 273 milióne din causa scăderii prețurilorŭ pe productele pămêntului. Partida lui Enyedi este pentru teritoriu vamalŭ independentŭ. In locŭ de acésta, guvernulŭ se pregătesce sĕ'ncheiă unŭ nou pactŭ cu Austria. Era lui Tisza e ca și unŭ rĕsboiu perdutŭ, care costă unŭ miliardŭ de florinĭ. Acestui cabinetŭ oratorulŭ nu-i votéză bugetŭ, ci aștéptă moțiunea lui Helfy.

Vadnay dice că bunăstarea și cultura în Ungaria nu suntŭ în crescere. In tarifulŭ pentru darea de consumŭ numai untura de gâscă e scutită de dare. Oratorulŭ e în contra convențiunei vamale cu Austria; acésta însemnéză monopolulŭ comercialŭ alŭ Austriei, înavuțesce numai pe Jidovĭ. Oratorulŭ respinge bugetulŭ și votéză pentru moțiunea lui Helfy.

Gaal (Eugen, Pecska) e contra bugetului. In 5 anĭ, afară de veniturile ordinare, s'a emisŭ rentă în sumă de 232 milióne și s'au vêndutŭ moșii d'ale statului în sumă de 43 milióne, prin urmare afară de veniturile ordinare i-au mai trebuitŭ guvernului 275 milióne, adecă în fiecare anŭ cam 55 milióne. Acesta'i resultatulŭ uneĭ economii financiare de 20 anĭ de pace. Țéra nu mai póte suporta sarcinile ce o apasă și crisa economică de adĭ e cu atâtŭ mai periculósă. Oratorulŭ e de părerea lui Horanssky.

Andreanssky dice că numai speculatorii de bursă și creditorii statului potŭ fi mulțămițĭ cu acestŭ bugetŭ. Puterile financiare, dătătóre de tonŭ, predomină și parlamentulŭ, a căruia maioritate votéză mută bugetulŭ. Elŭ respinge bugetulŭ.

Prilessky vorbesce pentru bugetŭ. Elŭ dice că pentru cultură și pentru instrucțiunea poporului sĕ nu se cruțe nimicŭ. Elŭ e contrarŭ vămilorŭ protecționiste, care suntŭ o armă cu douĕ tăișurĭ. Décă oposiția găsesce că politica financiară a guvernului e rea, s'o facă ea mai bună. Erĭ a disŭ unŭ oratorŭ, că Tisza portă códa Vienei, din contră în Viena se dice și se scrie, că Viena e guvernată de Tisza. Unulŭ din doi trebue că n'are dreptate. Adevĕrulŭ e, că unde e vorba de drepturile țĕrii, acolo Tisza nu cedéză, și acolo unde cere legea, cedéză. In fine oratorulŭ recomandă guvernului, ca restanțele arendelorŭ sĕ se încaseze cu mai mare energiă; încasarea, controlulŭ și ținerea în evidență a dărilorŭ sĕ fiă drepte și punctuale, sĕ nu vină casurĭ, ca aceeașĭ dare sĕ i se céră unuia de trei orĭ; funcționarĭ necapabilĭ sĕ fiă înlocuițĭ prin de cei capabilĭ; legile de dare sĕ se reviduéscă, drepturile regalielorŭ de cârcĭumăritŭ sĕ se desființeze. Elŭ votéză bugetulŭ.

Boda își esprimă părerea de rĕu asupra actualei atitudinĭ a ministrului președinte și a celui mai popularŭ scriitorŭ ungurescŭ Moritz Iokai. Acestia erau odată proptéua principală a nisuințelorŭ de independență națională și adĭ Iokai apĕră politica ministrului președinte, sub alŭ căruia regimŭ numĕrulŭ afacerilorŭ comune s'a înmulțitŭ. Oratorulŭ speră, că amêndoi se vorŭ întórce la idealulŭ de odinióră. Câtŭ timpŭ însĕ nu se'ntêmplă acésta, oratorulŭ respinge bugetulŭ.

După o scurtă discuțiune, că óre sĕ se mai continue în acéstă ședință desbaterile, se hotărăsce amânarea lorŭ pe a doua di.

Discursulŭ deputatului Helfy.

In darea de sémă despre desbaterile asupra bugetului, făcută în numĕrulŭ trecutŭ alŭ „Gazetei," amŭ datŭ în resumatŭ discursulŭ.

Este o cestiune vitală și de forte mare însemnătate pentru țéră și națiune — cestiunea naționalităților. Niciodată, de când esistă acéstă țéră, în timpŭ de pace n'au fostŭ așa relațiunĭ între țéra mamă și între Croația, ba mai multŭ, antipatia și ura naționalitățilorŭ nemaghiare din țéra mamă, contra ideei de statŭ maghiarŭ, nu s'a manifestatŭ încă cu o așa mare îndrăsnélă și asprime ca acuma. (Așa e! Așa e! în stânga estremă.) Nu voiu întra în amĕrunte; cunóscemŭ toțĭ starea actuală a lucrurilorŭ, produsă pe de o parte de procederea lipsită de tactŭ alŭ guvernului actualŭ pe de altă parte de administrațiunea apĕsătóre. (Așa e! în stânga estremă.) Și suntemŭ aprópe, ca nu numai în Croația, ci și în teritoriulŭ celŭ micŭ, în uniculŭ portŭ alŭ Ungariei, în Fiume, pentru care amŭ cheltuitŭ atâtea milióne, procederea fără tactŭ a guvernului sĕ provóce totŭ astfelŭ de stărĭ. (Așa e! în stânga estremă.) Nu trebue sĕ mĕ ocupŭ mai cu deamĕruntulŭ nicĭ de relațiunile nóstre cu naționalitățile din țéră, fiindcă se ocupă cu ele și diarele. Poftițĭ și cetițĭ diarele din părțile ardelene și din părțile nordice ale țĕrii. Astfelŭ de stărĭ ne arată acele diare, încâtŭ e cu neputință, ca unŭ Maghiarŭ sĕ le cetéscă cu liniște.

Causele nĕcasurilorŭ naționalitățilorŭ le vĕdŭ inveteratŭ în următórele trei lucrurĭ. (Sĕ audimŭ!) Ântêiu în administrația cea peste mĕsură rea. (Așa e! în stânga estremă.) A doua în sarcinile cele uriașe, carĭ tocmai așa apasă pe naționalitățĭ ca și pe noi, (Așa e! în stânga estremă) cu aceea deschilinire, că noi ca Maghiarĭ și acestea le putemŭ suporta, fără ca sĕ scadă alipirea și iubirea nóstră către patriă, pe când naționalitățile, carĭ nu posedŭ în așa mĕsură alipirea, din causa presiunilorŭ, o arŭ și perde. Cum voesce guvernulŭ ca s'o facă plăcută idea de statŭ maghiarŭ naționalitățilorŭ, când ei acéstă ideă o vĕdŭ numai în chipŭ ambulantŭ: în chipŭ de executorŭ? (E dreptŭ! Așa e! în stânga estremă.) Poftéscă guvernulŭ a tinde într'acolo ca naționalitățile sĕ simțéscă nu numai asprimea statului, sĕ védă înaintea lorŭ nu numai pe executorulŭ, ci sĕ guste bunătățile acestui statŭ și instituțiunile lui, (Aprobărĭ in stânga estremă) și credeți-mĕ că atuncĭ naționalitățile, ca odinióră, vécurĭ întregĭ, vorŭ trăi în cea mai bună prietiniă cu noi. (Aprobărĭ în stânga estremă.)

Este încă o a treia causă de mare importanță, pentru care ilŭ învinovățescŭ în deosebĭ pe guvernulŭ actualŭ, anume, pe d-lŭ primŭ-ministru. Căcĭ deja a ajunsŭ sĕ fiă la modă, ca naționalitățile, ce trăescŭ de vécurĭ întregĭ cu noi, sĕ fiă înfățișate ca pricina tuturorŭ pĕcatelorŭ. (Așa e! in stânga estremă.) Când vorŭ sĕ motiveze vr'unŭ lucru rĕu, vr'o mĕsură reacționară, totdéuna ne dicŭ: le facemŭ din causa naționalitățilorŭ. (Dreptŭ e! Așa e! în stânga estremă.) Mĕ rogŭ de ertare, sĕ póte lua óre în nume de rĕu, décă cineva nu-i aplicat a primi rolul cel odios, de a fi astfel presentat înaintea națiunei, ca cum elŭ ar fi causa tuturorŭ nevoilorŭ, causa subjugării tuturorŭ libertățilorŭ?! (Aprobărĭ sgomotóse în stânga estremă.)

Dér décă acésta este ofensă și o adevĕrată provocațiune pentru naționalitățile nemaghiare, atuncĭ abstrăgêndŭ dela aceea, că óre acéstă politică este justificată, sĕ vedemŭ consecințele, pentru că atuncĭ acestea trebue sĕ aibă și logică. Acésta ar însemna atuncĭ atâta, că Ungaria nu sĕ póte guverna cu instituțiunĭ liberale, (Așa e în stânga estremă) pentru că, după ce de acéstă libertate se folosescŭ de sigurŭ și naționalitățile nemaghiare, și după ce acésta se declară de unŭ periculŭ pentru patriă, pentru aceea dér trebue sĕ vină reacțiunea. (Așa e! în stânga estremă.)

In contra acestei părerĭ protestezŭ din adênculŭ inimei mele, (Aprobărĭ viue în stânga estremă) acésta ar ruina patria nóstră șĭ-ar duce o în sclăviă. Convingerea mea din contră e aceea, că décă este vr'o modalitate, ca în acéstă țéră diferitele popóre sĕ trăéscă în relațiunile cele mai cordiale între ele, atuncĭ aceea nu póte fi decâtŭ, ca radele libertății sĕ încăldéscă de o potrivă pe toțĭ. (Aprobărĭ viue în stânga estremă.) Căcĭ dóră nu D-Vóstră a-țĭ aflatŭ aceste naționalitățĭ, ele n'au venitŭ de adĭ în Ungaria, strămoșii noștri vécurĭ întregĭ au trăitŭ cu ele, (Așa e! în stânga estremă) fără ca sĕ védă necesitatea de-a restrînge instituțiunile liberale. Scimŭ încă și mai multŭ, că în lungulŭ șirŭ alŭ vécurilorŭ, încă și justiția de primulŭ gradŭ a fostŭ rĕdimată pe self guvernamentŭ, așadér au practicat'o și naționalitățile nemaghiare. S'a născutŭ de acolo vr'o primejdiă pentru patriă? Nicĭ odată! Acésta dér nu e alta decâtŭ unŭ pretextŭ fórte oportunŭ dér după mine nepatrioticŭ, pentru ca sĕ se facă drumŭ liberŭ curentului reacționarŭ. (Așa e! în stânga estremă.) La noi, onorată camerĕ, cestiunea națională nu e numai cestiune internă, séu mai bine disŭ, nu numai din punctŭ de vedere internŭ are importanță pentru națiune, ci are importanță și din punctŭ de vedere alŭ relațiunilorŭ nóstre internaționale. Cu câtŭ relațiunile nóstre cu naționalitățile nemaghiare suntŭ mai rele, cu atâtŭ mai multŭ întărimŭ pe Muscalŭ, (Așa e! în stânga estremă) cu atâtŭ mai mult pregătimŭ calea Rusiei pentru realisarea politicei sale. (Așa e! în stânga estremă.) Cu câtŭ relațiunile nóstre cu celelalte naționalitățĭ vorŭ fi mai intime și cordiale, cu atâtŭ vomŭ forma unŭ mai puternicŭ zidŭ de apĕrare contra tendințelorŭ rusescĭ.

SCIRILE DILEI.

In camera deputaților din Pesta s'a presentatŭ unŭ **proiectŭ de lege** privitorŭ la împedecarea lățirei bólei de ochĭ **trachoma**. In motivarea lui se accentuéză, că acéstă bólă s'a ivitŭ mai ântêiu în fostele granițe militare și că lățirea ei a fostŭ favorisată prin instituțiunea de acolo a comuniunilorŭ de casă. In Iulie 1873, în urma relelorŭ resultate ale recrutării, a trebuitŭ sĕ se ordone pentru acele ținuturĭ conscrierea bolnavilorŭ de trachomă și între 104,631 locuitorĭ din trei cercurĭ ale comitatului Torontalŭ s'au constatatŭ 4228 de casurĭ complectŭ desvoltate și 721 ușóre. Rĕulŭ s'a lățitŭ maĭ târdiu și în comitatele Ciongradŭ, Zemplinŭ, Baciu, Sohl, și guvernulŭ a luatŭ tóte mĕsurile pentru a împedeca lățirea ei mai departe. Locuințele rele și opunerea poporului dela țéră în contra metodei de tractare medicale au slăbitŭ și nimicitŭ în parte efectulŭ acestorŭ mĕsurĭ. Cei mai mulțĭ pațiențĭ țĕranĭ se consideră adecă deplinŭ sănătoșĭ și se sustragŭ controlului autoritățilorŭ de frică, că comunele le vorŭ pune în spinarea lorŭ cheltuelile. Din acestŭ motivŭ vrea sĕ intervină statulŭ și prin acéstă lege locuitorii dela țéră vorŭ fi scutițĭ de temerea că ei trebue sĕ plătéscă cheltuelile.

—x—

FOILETONŬ.

Doine poporale din Sĕlagiu

adunate de Ioanŭ P. Lazarŭ învĕțătorŭ
în Șîmleulŭ Silvaniei.

Urîtulŭ.

Ardă-mi-te-ar foculŭ ură,
Totă nóptea 'mĭ sufli 'n gură;
Ear' eu n'am odichnă bună.
De urîtŭ capu 'mĭ asudă,
De lacrimĭ ochii mi-se udă.
Câtă bólă-i pe pămêntŭ
Nu-i bólă ca de urîtŭ,
Căcĭ nimica nu te dóre,
Te uscĭ umblândŭ pe picióre.
Eu măicuță așa'm gânditŭ
Că-i urîtulŭ num'o di;
Dar mi-a fi câtŭ oiu trăi.
Eŭ măicuță așa'm gânditŭ
Că urîtu-i num'o nópte;
Dar mi-a fi până la mórte.
Urîtulŭ șéde 'n unghețŭ,
Așĭ plânge și nu cutezŭ.
Urîtulŭ șéde pe vatră,
Așĭ rîde și nu mĕ értă.
Nu scii maică ce țĭ-am disŭ
Când ai vrutŭ sĕ mĕ mărițĭ?
Bagă-mĕ maică'n pămêntŭ
Nu mĕ da după urîtŭ;
Că urîtulŭ n'are leacŭ
Numai trei scândurĭ de bradŭ
Și pânza de pe obrazŭ.
Ardă-te foculŭ urîtŭ
Rea bólă eștĭ pe pămêntŭ.
Bólă fără credĕmêntŭ;
Mergĭ dară de lângă mine
C'oiu lucra eu pentru tine.
Du-te urîtŭ dala spate,
C'oiu lucra eu și-a ta parte.
Ba, nu-i destulŭ că mi-e urîtŭ,
Ci mâncă cu min' din blidŭ.
Sparge Dómne blidu 'n fundŭ.
Sĕ vĕdŭ urîtulŭ fugêndŭ.
Sparge Domne blidu 'n dungă
Ca sĕ vĕdŭ din urîtŭ fugă.

Bată-te călugăriă.

Colo 'n țéra Unguréscă,
Este-o grădină domnéscă,
N'are domnu s'o îngrădéscă,
Nicĭ dómnă, sĕ o plivéscă.
Domnulŭ i-a fostŭ Ionașŭ,
Elŭ s'a dusŭ călugărașŭ;
Dómnă i-a fostŭ Ioaniță
Ea s'a dusŭ călugăriță.
Bată-te călugăriă,
Cum lașĭ casele pustie,
Grădinile nelucrate
Fetele nemăritate.
Câmpii cei marĭ nelucrațĭ
Feciorĭ frumoșĭ ne 'nsurațĭ.

Peste Crișŭ.

Peste Crișŭ, peste Mureșŭ,
Dela dealŭ în josŭ la șesŭ
Trecea o fată feciorită
Cu naframa-i de credință,
Fata însĕ nu păzia
Luna, sórelui grăia:
»Spune sóre acei fecióre,
»Ca sĕ mérgă totŭ mai tare.
Sórele atuncĭ cuvênta:
»Du-te tu fată mai tare,
»C'a eși Mureșulŭ mare
»Și mĕ temŭ că te-a mâna;
Dér fata din graiu grăia:
„Las' sĕ iésă sĕ mĕ mâie,
»Că n'am cine sĕ mĕ ție:
»Las' sĕ iésă sĕ mĕ 'nece,
»Că n'am cine sĕ mĕ îmbrace;
»Căcĭ pe cine l'am avutŭ,
»Pus'a capulŭ la pămêntŭ
„Și fața la érbă verde,
»Nicĭ m'aude, nicĭ mĕ vede.

Nu potŭ merge...

De ar fi mândra mea la cruce,
De trei orĭ pe di m'așŭ duce;
Dar mândruța-i mai departe,
Nu potŭ merge fără carte.
Cu birĕu-'sŭ mâniosŭ,
Mi-a făcutŭ cartea pe dosŭ.
Cu notarulŭ sunt sfăditŭ
Mi-a făcutŭ cartea smintitŭ.
Vino mândră mai încóce
Sĕ potŭ merge fără carte.

Feciorașĭ care iubițĭ...

Feciorașĭ care iubițĭ,
Invĕțațĭ ca toțĭ sĕ scițĭ:
Fetele ce le iubițĭ
Nicĭ când nu le părăsițĭ;
Căcĭ ele vorŭ blăstĕma,
Așa câtŭ vĕ vețĭ usca
Mai tare ca și frunda.
Și eu pe un'am lăsatŭ
Și écă cum m'a blăstĕmatŭ:
„Dée-țĭ Dumnedeu bădiță
„Nouĕ bóle și-o lingóre,
„Ș'o părechiă de frigurĭ
„Mestecate cu junghiurĭ.
„Sĕ 'țĭ cumpĕrŭ pită de unŭ banŭ,
„Sĕ te ajungĭ cu ea 'ntr'unŭ anŭ.
„Sĕ te adapŭ cu lingura,
„Sĕ te mutŭ cu scândura;
„Ér' colea la primăvéră
„Sĕ te scótă patru afară,
„Doi de capŭ, doi de picióre,
„Eu sĕ te 'ntorcŭ după sóre
„După sóre —
„Când rĕsare;
„După lună —
„Cândŭ rĕsbună.

Plânge frunda..

Plânge frunda după mine,
Eu mĕ ducŭ, mândra rĕmâne.
Plânge frunda dup'unŭ dracŭ,
Căcĭ eu sunt copilŭ sĕracŭ.
De sĕracŭ slugă mĕ bagŭ.
Stăpânii simbria-mĭ tragŭ:
Dér stăpânele-sŭ cu minte
Că 'mĭ dau simbria 'nainte.

In sĕptĕmâna trecută, în 12 şi 13 Ianuariu n., comitetulŭ *reuniunei de maghiarisare din Clujiu* începŭ a desbate programulŭ acţiunei. Au luatŭ parte la adunare deputaţĭ din camera din Pesta, fişpanĭ din comitatele ardelene, diferiţĭ funcţionarĭ ş. a. S'a hotărîtŭ sĕ se ţină unŭ congresŭ alŭ reuniunilorŭ de maghiarisare. S'a primitŭ programulŭ şi s'au constituitŭ cele 5 secţiunĭ speciale: culturală, economică, literară, colectantă şi presidială. Apoi se hotărî sĕ se adreseze reuniunei Săcuilorŭ unŭ apelŭ spre a se fusiona; în casŭ de neisbutire, sĕ se formeze o secţiune deosebită pentru interesele poporului sĕcuiescŭ. Entusiasmŭ a fostŭ destulŭ pentru visurile de maghiarisare.

—x—

A mai »pricopsitŭ« ministrulŭ Trefort pe preoţiĭ gr. or. Iónŭ *Govrea* din Gyertyámos cu 200 fl. şi Petru *Lucacĭ* din Vălcăulŭ-unguresoŭ cu 100 fl. Dumnedeu sĕ i erte.

—x—

Din *raportulŭ* comisiunii administrative a comitatului *Braşovŭ* pe anulŭ 1885 resultă, că raporturile economice se află într'o stare fórte tristă. Anulŭ trecutŭ a fostŭ unulŭ din cei maĭ rĕi, şi mulţĭ economĭ şi industriaşĭ ai comitatului se află într'o situaţiune aşa de rea, încâtŭ viceşpanulŭ a fostŭ silitŭ sĕ ordone colecte în favórea celorŭ lipsiţĭ. Din dările de statŭ prescrise de 520.130 fl. $55^1/_2$ cr. mai suntŭ în restanţă numai 4368 fl. 69 cr. cu tótă miseria ce esistă. In întregulŭ comitatŭ nicĭ unŭ esecutorŭ de dare n'a lucratŭ în 1885, nicĭ o bucată de pămêntŭ nu s'a vêndutŭ şi din darea de consumŭ nu e nicĭ o restanţă. Numĕrulŭ copiilorŭ obligaţĭ la scólă a fostŭ 15,960, dintre carĭ 14,347 au cercetatŭ scóla. In comitatŭ suntŭ 74 scóle poporale (de fiecare comună se vine) 3). Limba de instrucţiune este în 22 scóle cea unguréscă, în 20 cea germană, în 29 cea română şi în 3 cea unguréscă-germană. Dintre învĕţătoriĭ nemaghiarĭ, 100 'şĭ-au dobênditŭ destoinicia în limba maghiară. Comisiunea a hotărîtŭ sĕ intervină la guvernŭ pentru intemeiarea unui institutŭ de asigurare mutuală contra grindinei.

—x—

Se scie că Dr. *Pasteur* din Parisŭ, rĕspundêndŭ unei scrisorĭ a ministrului Trefort, a declaratŭ că e gata a iniţia pe unŭ medicŭ din Ungaria în metoda sa de vindecare a turbării, dér totodată şĭ-a esprimatŭ dorinţa ca cu acéstă misiune sĕ fiă încredinţatŭ profesorulŭ dela universitate Dr. *Victorŭ Babeşŭ*, care s'a ocupatŭ cu deamĕruntulŭ cu acestŭ obiectŭ. Ministrulŭ Trefort a şi trimisŭ la Paris pe Dr. Babeşŭ şi, după ce-şĭ va termina studiele, se va înfiinţa în Pesta unŭ institutŭ profilacticŭ pentru vindecarea bólelorŭ pricinuite prin muşcarea câniloră.

—x—

In diua de 13 Ianuarie *a dispărutŭ unŭ săculeţŭ de poşte*, cu scrisorĭ obicĭnuite şi recomandate, pe drumŭ între Pesta şi Pesta nouă. Se facŭ cercetărĭ.

—x—

»Telegrafulŭ" românŭ scrie, că notarulŭ din comuna *Şibotŭ*, Albert *Friedmann, a trecutŭ* în sĕrbătorile Crăciunului dela religiunea mosaică *la religiunea greco-orientală*, botezându-se şi luândŭ prin botezŭ numele de „*Livius*" şi s'a căsătoritŭ cu o vĕduvă română dintre fruntaşii comunei Şibotŭ, Agapia *Moise*. Ospĕţulŭ a fostŭ cercetatŭ de onoraţiorii din Orĕştiă, între carĭ amintimŭ pe d-lŭ Samuilŭ Popŭ, advocatŭ cu soţia sa ca naşĭ şi pe d-lŭ Ioanŭ Lăzăroiu juniorŭ comerciantŭ. Au participatŭ preoţĭ şi notarĭ din cerculŭ Orĕştiei şi o mulţime de fruntaşĭ economĭ. Convertirea şi căsătoria notariului numitŭ a fostŭ întêmpinată cu simpatii generale.

—x—

Ferbeliştii suntŭ în periculŭ. Tribunalulŭ din Pesta, în contra pronunţărei Tablei în privinţa jocului de cărţĭ Ferbelŭ, a aprobatŭ sentinţele a două judecătorii de cercŭ din Pesta, prin care se condamnă mai mulţĭ ferbeliştĭ la arestŭ şi amendă în banĭ.

—x—

Reuniunea femeilorŭ române din Braşovŭ va da *Balulŭ* sĕu Mercurĭ 8 (20) Ianuarie 1886 în Sala Hotelului Nr. 1. Venitulŭ balului e destinatŭ pentru „Fondulŭ Reuniunei," care îngrijesce de instrucţiunea şi de educaţiunea fetiţelorŭ sĕrace. Inceputulŭ în 8 óre séra. Bilete de intrare aflătŭ josŭ, câtŭ şi pe galeriă cu 1 fl. 50 cr. de persónă se potŭ procura dela DD. M. şi L. László, Fraţii Simay, Libraria N. Ciurcu, şi séra la cassă. Bilete de intrare se vorŭ da numai la presentarea invitării. Ofertele mărinimóse suntŭ a se trimite la adresa d-lui comerciantŭ *G. B. Popŭ*, carĭ se vorŭ chita apoi pe cale diaristică.

—x—

Societatea academică socială-literară „România Jună" din Viena ş'a alesŭ pe anulŭ 1886 următorulŭ comitetŭ: Drd. med. *G. Filipescu Brăescu* preşedinte Drd. med, *Al. Popŭ* vice-preşedinte, Stud. jur., *Ioanŭ Crăciunelŭ* şi stud. jur. *Ioanŭ Baronŭ de Stîrcea* secretarĭ; stud. jur. *Ioanŭ Mavrocordatŭ* controlorŭ; stud. med. *G. A. Ţĕranu* cassarŭ; stud. med. *Iosifŭ Turcu* bibliotecarŭ; stud. silv. *Ioanŭ Deacu* economŭ. — In comisiunea literară: Drd. filos. *Ilie B. Gherghelŭ*, Drd. teolg şi stud. filos. *George Popoviciu*, stud. med. *Ioanŭ Papanicolŭ*; stud. med. *I. G. Ţĕranŭ* şi stud. med. *Aurelŭ C. Popoviciu* — In comisia revĕdĕtóre Drd. med. Dum. *Puhaciu*, Drd med. D. A. *Goilavŭ* şi stud. med. *Victorŭ Roşca*.

—x—

Cu mare durere se anunţă din Bucurescĭ trista ştire a morţii d-lui *Dr. Alexandru Marcovicĭ*, încetatŭ din viaţă erĭ diminéţă, în vîrstă de 50 anĭ. Doctorulŭ Marcovicĭ era unulŭ din fruntaşii ştiinţei medicale în România şi, prin calităţile sale eminente, o adevĕrată podóbă a corpului medicalŭ românŭ. Reputaţiunea şi renumele sĕu erau bine apreciate până şi în streinătate, în statele culte din occidentulŭ Europei, unde fusese trimesŭ în mai multe rîndurĭ ca delegatŭ din partea ţĕrei la diferite congresurĭ medicale. Mórtea sa lasă unŭ golŭ adîncŭ şi fórte anevoiŭ de împlinitŭ.

—x—

Pentru *provinciile baltice ale Rusiei* s'au luatŭ mai multe mĕsurĭ. Cele mai însemnate suntŭ: actele în procese criminale se potŭ face în limba germană, sentinţa însĕ, ce se presintă guvernatorului spre aprobare sĕ se concépă în limba ruséscă. Judecătoriilorŭ ţĕrănescĭ li se permite întrebuinţarea limbei rusescĭ, estnice şi letice, dér nu a celei germane; consistoriele luterane au sĕ comunice cu autorităţile rusesce. Universitatea din Dorpat are sĕ dea diplomele în limba ruséscă, întru câtŭ nu suntŭ latinescĭ. Condicele bisericescĭ sĕ se pórte în limba rusĕscă. Cu respectŭ la cestiunea căsătoriilorŭ mixte, guvernulŭ va face concesiunĭ. Cum vedemŭ mĕsurile ce se iau în Rusia cu Neruşiĭ se asémĕnă cu mĕsurile ce le ia guvernulŭ maghiarŭ cu Nemaghiarii; diferinţa e numai că Ungaria se gerĕză de statŭ constituţionalŭ, pe când Rusia e statŭ absolutistŭ.

—x—

„Dziennik Poznanski« anunţă din Polonia rusĕscă, că celŭ mai nou *ucazŭ* împĕrătescŭ, ţinutŭ încă secretŭ, ce se va publica la 25 Ianuarie, poruncesce: »*Toţi supuşii prusienĭ*, carĭ până la 1 Ianuarie 1886 nu s'au făcutŭ supuşĭ ruşĭ, *vorŭ fi espulsaţĭ* din Rusia. Proprietarilorŭ de moşii li se acordă pentru regularea afacerilorŭ timpŭ de optŭ lunĭ, fabricanţilorŭ şése lunĭ, lucrătorilorŭ în fabricĭ şése până la optŭ sĕptĕmânĭ, meseriaşilorŭ o sĕptĕmână.« Prin acestŭ ucazŭ se isgonescŭ peste 100,000 de supuşĭ prusienĭ.

—x—

Regele *Milanŭ a amnestiatŭ* în diua de anulŭ nou peste 200 de criminalĭ politicĭ, carĭ au declaratŭ că vorŭ fi cei mai credincioşĭ dinastiei şi patriei, şi gata a se sacrifica pentru amêndouĕ.

Cónvenţia comercială cu România.

O telegramă din Bucurescĭ, adresată diarului „Pol. Korr." cu data de 16 Ianuariu, spune că favorurile cele marĭ ce intenţionéză guvernulŭ românŭ sĕ le acorde industrielorŭ celorŭ nouĕ ce se înfiinţéză în ţéră pe de o parte, dar şi mai multŭ încă sporirea vămilorŭ pe cereale, hotărîtă deja în principiu de guvernulŭ austro-ungarŭ, oferă puţinĭ sorţĭ pentru reînoirea convenţiunei comerciale austro-ungaro-române pe basa cea vechiă. Guvernulŭ românŭ, se dice în telegramă, scie bine că unŭ rĕsboiu vamalŭ pe faţă séu ascunsŭ cu monarchia austro-ungară ar trebui sĕ pricinuiască intereselorŭ ţĕrii scăderĭ economice; cu tóte astea, în casulŭ când România prin vămĭ marĭ pe articolele ei de esportŭ în Austro Ungaria ar fi silită sĕ caute alte pieţe pentru a'şĭ vinde productele ei, va căuta ca productele streine de care are trebuinţă sĕ şi le aducă asemenea din altă parte.

Musică şi declamaţiune.

Duminecă séra în 29 Decemvre a. t. s'a datŭ în sala sfatului din C o d l e a petrecerea, anunţată deja, în folosulŭ bibliotecii scólei române de acolo. D. *Iosifŭ Maximilianŭ* a deschisŭ serata printr'unŭ discursŭ, în care a arĕtatŭ însemnătatea şi folosulŭ bibliotecelorŭ scolare. Urmă apoi corulŭ de bărbaţĭ, cântândŭ „Audiţĭ acolo" cu multŭ farmecŭ. Scolăriţa *Elisa Comanescu*, fiica zelosului preotŭ din Codlea, a declamatŭ cu succesŭ poesia „Sila" şi publiculŭ i-a admiratŭ memoria. *D. E. de Lemeni* a esecutatŭ „Nocturne" de Chopin pe violină cu multă dulcéţă, ascultându-lŭ publiculŭ cu o deosebită plăcere. *D. R. Popŭ* tractă tema „Se póte fălĭ Românulŭ cu numele lui." D. *Goia* a încântatŭ publiculŭ cu cântecele şi doinele românescĭ cântate cu fluerulŭ ciobănescŭ. Cu „Deşteptă te Române", cântatŭ de corulŭ bărbătescŭ cu multă inimă, se 'ncheiă producţiunea. Danţulŭ începŭ cu „Hora", căreia îi urmară „Căluşerulŭ" şi »Bătuta« danţate de mai mulţĭ tinerĭ îmbrăcaţĭ în costume naţionale. Danţurile internaţionale s'au continuatŭ până diminéţa. Animaţia fostŭ mare, publiculŭ mulţumitŭ. Inteligenţa şi toţĭ fruntaşii saşĭ din Codlea au luatŭ parte la acéstă petrecere românéscă. Toţĭ au plecatŭ acasă târdiu după miedulŭ nopţii, alţii diminéţa, ducêndŭ cu sine cele mai plăcute impresiunĭ, şi dorinţa d'a vedé adeseorĭ asemenea petrecerĭ.

Biblioteca poporală în Betlênŭ.

Betlênŭ, Decemvre 1885.

(Urmare).

40. »Cărţile Săteanului românŭ« an. 1876. curs. I. 41. »Gramatica română part. sintactică, auct. Gavr. I. Munteanu;" 42. »Activitatea vicarilorŭ for. etc.« 43. »Manualŭ de stilistică;" 44. „A magyar nemzeti irodalom története;" 45. »Magyarország története," de d-lŭ Alexiu Rocneanu stud. — 46. „Elŭ trebue sĕ se însore;« de d-şióra Eugenia Silvişianu. — 47. »Instituţiunĭ filosofice,« fasc. XII, de Basiliu Chitia, dilet. rom. 48. „Istoria reg. II. de graniţă;" 49. „Istoria română nat., auct. A. T. Marienescu." 50. „Elemente de istoria Transilvaniei, auct. I. V. Rusu;" 51. »Cartea despre unitatea bisericei cat." 52. Raportŭ generalŭ despre starea societ. „Iulia," fasc. II. 53. „Viaţa după mórte;" 54. „Fondurĭ scolastice.« 55. »Isvórăle deşerturilorŭ." 56 „Infricoşatele stricăciunĭ ale beuturei de vinarsŭ." 57. »Călindarulŭ bunului economŭ," 1884, de d-lŭ Ioane Dinganŭ, învĕţătorŭ. 58. »Amorŭ şi dincolo de mormêntŭ«, de d-lŭ Iuliusŭ Belciugŭ, preparandŭ. —

Priméscă on. domnĭ donatorĭ cele mai fierbinţĭ şi cordiale a-le nóstre mulţămirĭ pentru donaţiunile binevoitóre! —

***

In faţa acestui „începutŭ îmbucurătoriu," inteliginţa română din Betleanŭ, la 25 Decemvre n. 1885., se întrunesce şi constitue într'o comisiune în causa bibliotecei. In înţelesulŭ punctelorŭ enumerate mai josŭ, care vorŭ servi că cinosură la compunerea statutelorŭ, comisiunea se compune din trei membri: Preotulŭ localŭ şi învĕţătorulŭ suntŭ membri ai comisiunei din oficiu, preotulŭ ca preşedinte, ér învĕţătorulŭ ca bibliotecarŭ. De notarŭ alŭ bibliotecei şi corespondinţelorŭ sa alesŭ d-lŭ I. H. Boteanŭ.

Punctele fundamentale a statutelorŭ »bibliotecei române a comunei bisericescĭ gr. cat. din Betleanŭ« suntŭ următórele:

1). Biblioteca este proprietatea bisericei române gr. cat. din Betleanŭ. — 2). Se administréză prin o comisiune de 3 membri. — 3). In comisiunea bibliotecei, în inţelesulŭ punctului precedentŭ, preotulŭ şi învĕţătorulŭ românŭ gr. cat. suntŭ membri din oficiu; pre alŭ treilea îlŭ alege comitetulŭ comunei bisericescĭ române gr. cat. — 4), Cu banii încurşĭ pentru scopurile bibliotecei nu se potŭ cumpĕra alte cărţĭ, decâtŭ românescĭ: economice, morale, istorice, geografice şi: poesii. — Cărţĭ în altă limbă, décă va dona cineva, se potŭ aşeda în bibliotecă, dérŭ cumpĕra nu. — 5). Cărţile se păstréză în localităţile parochialĭ, în încăperĭ separate. — 6). Comisiunea administratóre statoresce din anŭ în anŭ taxa, ce este a-se solvi pentru cărţile imprumutate spre cetire. — Pentru locuitorii din Betleanŭ póte fi taxa mai moderată, éră pentru Românii din jurŭ mai mare. Cauţiunea trĕbuincióŭă o statoresce comisiunea administratore. — 7). Evidinţa cărţilorŭ o pórtă bibliotecarulŭ — docentele, — elŭ dă cărţile spre cetire şi încaséză taxele pentru aceea. 8). Preotulŭ românŭ gr. cat. localŭ, precum şi Comitetulŭ despărţĕmêntului XII. alŭ „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ" au dreptulŭ şi datorinţa a visita din când în când starea bibliotecei şi a face observările trebuinţióse înaintea comisiunei administrative, orĭ a comitetului parochialŭ. —

Esprimămŭ şi cu acéstă ocasiune recunoscinţa şi ferbintea mulţămită pentru ofertele marinimóse şi atenţiunea, cu care furămŭ întimpinaţĭ din partea on. „Asociaţiunĭ" şi p. t. publicŭ românŭ, în acărora bunăvoinţă şi sprijinŭ marinimosŭ recomêndămŭ şi pe venitorŭ salutara nóstră întreprindere.

Ioane H. Boteanu,
notarulŭ bibliotecei.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.)

PESTA, 19 Ianuariu. — Camera deputaţilorŭ desbătêndŭ bugetulŭ, Helfy pledéză pentru primirea resoluţiunei sale. Resultatulŭ votării bugetului îlŭ vomŭ telegrafia încă în cursulŭ dilei. —

ROMA, 19 Ianuariu. — In rĕspunsulŭ sĕu Bismarck mulţămesce Papei pentru Ordinŭ, arată motivele ce l'au făcutŭ sĕ apeleze la mijlocirea Papei în cestiunea Carolinelorŭ şi încheiă cu asigurarea, că cancelarulŭ imperiului va profita de orĭ-ce ocasiune, ce s'ar uni cu împlinirea datoriei sale faţă cu împĕratulŭ şi cu imperiulŭ, spre a dovedi Papei recunoscinţa sa.

PARISŬ, 19 Ianuariu. — Se vorbesce, că guvernulŭ a hotărîtŭ sĕ revóce pe Courcy şi sĕ'lŭ înlocuiască prin Warnet.

BELGRADŬ, 19 Ianuariu. — (Scirea „N. fr. Presse.") Pe lângă miliţia chiămărei antêia se chiamă sub arme întréga a doua chiămare pe diua de 24 Ianuariu st. v.

PESTA, 19 Ianuariu. — Camera deputaţilorŭ a primitŭ cu maioritate preponderantă bugetulŭ pe 1886 ca basă a desbaterei speciale. In contra bugetului a votatŭ numai stânga estremă. Votarea s'a făcutŭ prin simplă ridicare.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la burza de Viena

din 18 Ianuariu st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4% . . .	100 85	Bonurĭ croato-slavone . .	103 75
Rentă de hârtiă 5% . .	92 70	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	132 25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98 50	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hărtiă austriacă	84.15
		Renta de arg. austr. . .	84.40
		Renta de aurŭ austr. . .	112 10
		Losurile din 1860 . . .	140 30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 50	Acţiunile băncei austro-ungare	871 —
		Act. băncei de creditŭ ung.	303 —
Bonurĭ rurale ungare . .	104 00	Act. băncei de creditŭ austr.	297 10
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 —	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 92
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103 75	Napoleon-d'orĭ	10.02½
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 60	Mărcĭ 100 imp. germ. . .	62.00
Bonurĭ rurale transilvane	104 00	Londra 10 Livres sterlinge	126 60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 3 Ianuariu, st v. 1886

	Cump.	vênd
Renta română (5%). . .	87	88
Renta rom. amort. (5%) .	93	93½
» convert. (6%) .	84½	85½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%) .	101	102
» „ „ (5%) .	84½	85
» » urban (7%) .	95	96
» » » (6%) .	89	90
» » » (5%) . .	80	81
Banca naţională a României	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de banca . .	16.¼	17
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 19 Ianuariu st. n. 1886

Bancnote românescĭ	Cump.	8.53	Vênd.	8.58
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.02½
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.36
Imperialĭ	»	10.22	»	10.32
Galbenĭ	»	5 89	»	5 94
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.½
Discontulŭ . . .	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Nr. 37. ex 1886 1 3.
a. f. sc. c. d.

Publicaţiune de licitaţiune.

Posesiunea nemişcătóre ce au în comunitatea Ceanulŭ mare fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudului, carea are estensiune dei 1035. jughere 538°ᴵᴵ şi constă din arătură, cosaştină şi păşune, dimpreună cu edificiele de locuinţă şi economiă, ce se află pe ea, cu casa de cârciumă şi cu dreptulŭ de cârciumăritŭ se dă în arendă pe ḑece anĭ, începêndŭ din 24 Aprilie 1886. cu preţulŭ de strigare de 3000 fl. v. a. şi anumitŭ în ḑiua de 20 Faurŭ 1886 st. n. la 11 óre înainte de améḑĭ în edificiulŭ administraţiunei fondurilorŭ în Năsĕudŭ.

Voitorii de a licita suntŭ datorĭ a depune vadiulŭ de 10%. Până la începerea licitaţiunei se primescŭ şi oferte scripturistice închise făcute după prescripte şi provĕḑute cu vadiulŭ prescrisŭ.

Condiţiunile specialĭ se potŭ vedé la subscrisulŭ directore şi la antistia comunală din Ceanulŭ mare.

Năsĕudŭ, 6 Ianuariu 1886.

Ioan Ciocanŭ, *m. p.*
directore.

Tóte administraţiunile ḑiarelorŭ românescĭ suntŭ rugate a ne face ofertă pentru publicarea acestui anunţŭ.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.